

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felolvasó szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindenteljesen vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Vidékre postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

Megkötöttük a román békét.

Bukarest, május 8. A Romániával való békeszerződést tegnap a cotroceni-i kastélyban aláírták.

Az aláírással befejeződött a terjedelmes diplomáciai munka, amelyet a Romániával való békének szenteltek s ezzel végbement az átmenet a háborús állapotból a békeállapotba egész keleti arcvonalunkon.

Wilson — Amerika kerlátlan ura.

Amsterdam, május 8. A Newyork Sun azt írja, hogy Roosevelt veje, Londworth képviselő heves támadást intéz Wilson elnök ellen és megállapítja, hogy akkora hatalma a világtörténelemben sem császárnak, sem cárnak, sem pedig legfőbb hadurnak soha nem volt. A kormánynak, úgy látszik, az a szándéka, hogy Amerikának uralkodó dinasztiát adjon. Wilson elnök már most is olyan, mint egy japáni mikádó, megtámadhatatlan és sérthetetlen, bármi kritikával is illetik.

Megegyezés a választójog kérdésében.

A 48-as alkotmánypart tegnapi értekezletén Wekerle bejelentette, hogy a választójog kérdésében megegyezés jött létre. A megegyezés lényege az, hogy:

1. Négy elemi helyett négy elemi és magyarul tudás, vagy hat elemi elvégzése szükséges a választójogosultsághoz;

2. Károly-kereszteseknek csak akkor van jogosultságuk, ha megfelelnek a javaslat 2. szakasza feltételeinek, vagy pedig olyan családnak segítő tagja, amelyben valaki bír választói jogcímrel.

Az élénk vita tárgyat kapező megegyezéssel kapcsolatosan többen felszóllaltak a javaslat ellen. Végül az elnök szavazást rendelt el, amelynek az volt az eredménye, hogy 3 szótöbbséggel Wekerle támogatását mondta ki a part. A szavazás után Andrássy gróf kijelentette, hogy a pártba szakadás állt elő.

Német hivatalos jelentés.

— Az ázsiai harcokban fölérték a harcok. —

Nyugati harcok: A tűzérési tevékenység, amely a reggeli órákban évrék volt, a nap folyamán többnyire csekély maradt. Angol századok előretörései a Lys északi partján megghiusultak. Az ellenség az Ancre és a Somme között ausztráliaiakkal éjjeli támadást intézett. A Brimentől délre rohamosztágnak az Aisne csatornán át a Courcy melletti ellenéges állásokba nyomultak előre és foglyokkal tértek vissza. Az arcvonal többi részén helyenként előtéri harcok vannak.

Keleten: Mariopol körüli telepsein orosz bajók tüze alatt álltunk.

Ázsiai harcok: Angol dardar krak Jericho-tól a Jordanon keresztül kelet és észak felé való előretörésmegghiusítottuk. Az ellenséget több napi harc után kiindulási állásokba vetettük vissza, amely alkalommal török bajtársaink oldalán küzdő román csapatrészek tüntették ki magukat. Az angoloktól elvett zsálmány jelentékeny.

Ludendorff, első főszállómester.

DOLGOZZUNK!

Most, hogy ismét az én kicsiny falusi szobám nyugodt magányát élvezem, sok minderről van időm gondolkodni! Olyan dolgok, melyek eleinte érthetetlenek voltak, kezdenek előttem indokoltaknak látszani.

Ha barátaimmal beszélgetek az évek előtt megakadt mozgalmakról, lépten-nyomon azt hallok, nem lehet a keresztény magyar nép érdekében tenni, mert most háború van, a férfiak java nincs itthon stb. stb. Hónapok óta gondolkozom ezen, de ezt nem akceptálhatom. Látom is, hogy a másik fél nem ezt tartja, erősen dolgozik és nagy sikereket ér el. A magyar nép barátai is tevékenykednek. Hogy mást ne említsek, csak a nagyarányú sajtómozgalomra hivatkozom.

Az első dolog csakugyan a tőke megszerzése! De a jó irányú lapoknak a nép legalsóbb rétegeibe való bevezetése nemcsak azért fontos, hogy a lapok előzetőkhöz jussanak. Ennél fontosabb, hogy az itthonlevők gondolatvilágát helyes irányban megtarthassuk és látókörét bővítsük. Az otthonról távollevők tapasztalata megsokszorosodott. Ha hazatérnek, ne korlátolt, tájékozatlan családtagjaikat lássák viszont, hanem a mostani viszonyok között is tisztán látó szeretteiket!

Ne áltassuk magunkat azzal, hogy meglesz a béke és visszatérünk a béke előtti állapotokra. Az elmúlt, mint a szél által elvitt harmat. A mostani vihártépte világ gyógyítása évtizedekbe fog kerülni. Kertészember tudja, hogy a jég és vihar rongálta növényen ezeféle gomba, penész lép fel és ezek megmaradt életét is veszélyeztetik.

Ki tagadhatja, hogy van penész, gomba, bűzös és mérges, salak, métely és minden erkölcsi nyavalya?

Gyógyítsuk! A kertész sem hagyja el letarolt virágait. Fáradozik és idővel lelki öröme van. A jégverés, vihar nyomai elmúlnak.

A nép bajait előszörban és eredményesen jó lapokkal gyógyíthatjuk. Ezer és ezer példányban kell ezeket a néphez juttatni. Megtehetjük. Pénzbe sem kerül, csak egy kis fáradtságba.

Hogy ismét szürke polgár lettem, a legvisszásabb dolog volt előttem a nép mulatozása. Sok ezren véreznek, ezek meg itt mulatnak. Gondolkoztam. Nem tudtam teljes mentséget találni. Ma is forr a vérem, ha látok nótázó csapatokat. De nem gátolhatom meg a vig életet. A fiatalok között több van, ki dallal felel: „Ma még fehér élet, holnap piros halál”. Ki tudja, talán igaza van?

Használjuk fel az ifjuság mulatozási kedvét, mérsékeljük azt és tereljük szelidebb mederbe!

Rendezzünk táncmulatságot! Ha mi nem tesszük, tesszik mások. A tánc előtt egy kis kabarét. Minden faluban szereplő készséggel vállalkozik. A tréfa között valaki beszélhetne a jó újságról. Azután éjfélig táncolhatnának. A belépődíj 6, esetleg 7 K lehetne. Tapasztalásból tudom, hogy nem sokalják. A költségek 1—2 koronától kikerülnek. Minden vendég után marad 4—5 korona. Ezen rendeljünk egy jó irányú betilapot júliustól. Fél évig ingyen kap a nép újságot. Az előfizetés tél közepén fog lejárni, mikor legjobban ráér a nép olvasni. Hiszem, hogy azután 30 százalék előfizető lesz.

Ha Borsország 123 községében ezt megcsináljuk 10-12 ezer es lád hátszoros olvasni-valót kap.

Dolgozzunk! Gyógyítsuk az orkán pusztítását.

Martonosi.

Kavehazakban...
Délvidék...

Megalakult az új kormány.

Királyi kóziiratot közöl a hivatalos lap. A kóziiratot Wekerléhez intézi. Öfelsége mindjárt bevezető szavaiban utal arra, hogy a reánk váró fontos szociális, halasztást nem tűrő pénzügyi és gazdasági kérdések megoldása mellett a magyar nemzeti állam kiépítésének és érdekei megővésének nagy feladata hárul reánk. E nagy célok elérése a nemzet egész erejének kifejtését teszi szükségessé s azért a produktív munkálkodás érdekében kívánatosnak tartja a király, hogy a választójog kiterjesztése kölesönös megértéssel mielőbb oly értelemben valósuljon meg, amint azt 1917. évi április hó 28-án kelt kóziiratában jelezte. A király kifejezi ezután azt az élénk vágyódását, hogy az eddigi kormánya által felállított program teljes egészében megvalósuljon és ha ez várakozása ellenére kölesönös megértéssel elérhető nem lenne, úgy — bármennyire mellőzni óhajtja az új választásokat a háboru tartama alatt — felhatalmazza a kormányt, hogy új választásokat vehessen igénybe. Ez alapon a korona újból kinevezte Wekerlét miniszterelnökké és megbizta a kormány újjalakítása iránti előterjesztéssel.

A kormány új tagjai.

Ma már az új kormány tagjai Bécsbe utaznak, hogy letegyék öfelsége kezébe a hivatali esküt. Három új tagja van a kormánynak: Zichy János gróf, aki a vallás- és közoktatásügyi tárcát veszi át. Tóry Gusztáv, aki igazságügyminiszter lesz és Bethlen István gróf, aki mint tárcanélküli miniszter foglal helyet a kormánynak.

Tóry Gusztáv hosszabb idő óta adminisztratív államtitkára az igazságügyminisztériumnak. Európa-szerte ismert kiváló jogász, aki nemzetközi jogi kérdésekben rendkívül otthonos.

Bethlen István gróf fanatikus rajongója az erdélyi magyarságnak s a választójogban mindenkor az összes érdekek egyeztetését kívánta és a nemzeti állásponttól soha egy pillanatra sem tágitott.

Az új minisztérium a következőkből áll:

Miniszterelnök és belügy: Wekerle Sándor.

Honvédelem: báró Szurmay Sándor

Pénzügy: Popovics Sándor.

A király személye körül: gróf Zichy Aladár.

Kereskedelem: Sztényi József.

Igazságügy: Tóry Gusztáv.

Közoktatás: gróf Zichy János.

Földmívelésügy: gróf Serényi Béla.

Közlelmelés: herceg Windischgrätz Lajos.

Erdélyi miniszter: gróf Bathlen István.

Horvát miniszter: dr. Unkelhäusser Károly.

Népjóléti: Teleki Pál.

— A fürdőzők élelmelési jegye. A fürdőbe utazó közönség élelmelési jegyeit eddig a közlelmelési minisztériumban állították ki. Most a közlelmelésügyi miniszter egy rendeletével a fürdőre utazó közönség élelmelési jegyeinek a kiállítását a városi hatóságokra ruházta át.

Szökevény orosz foglyot rejtetett egy sándori szerb gazda.

Bár a hatóság több ízben felhívta a lakosság figyelmét arra, hogy idegen hadifoglyot ne fogadjanak házukba, azt bajszentés nélkül ne tartsák, — mégis különösen a szerbek között gyakran előfordul, hogy szökevény orosz foglyoknak nemcsak helyet adnak, hanem ba sem jelentik az esetet. Így csinált Krjakov Midó sán

dori szerb gazda is, ki egy szökevény orosz foglyot még a múlt év augusztus hó 24-től egészen f. év február 4-ig bejelentés nélkül magánál tartott. Az eset a rendőrség tudomására jutott és a szökevény orosz foglyot magánál tartó szerb gazdát Brestyánszky tb főkapitány 200 korona bírságra ítélte.

Öngyilkos fiatal leány.

— Pletyka elől a halálba menekült. —

(Saját tudósításunk.) Megdöbbentő öngyilkosság történt minap Kossuthfalván. Söteties Miria 19 éves fiatal leány mostohaapja Csizsár László lakásán öngyilkosságot követett el. A szomorú esetenek igen érdekes előzményei vannak.

Az öngyilkos fiatal leánynak már régóta udvarolt egy legény. A legény anyja azonban rossz szemmel nézte a fia közeledését és állandóan pletykázott a leányról, sőt még előtte is gyalázó kifejezéseket használt, többek között azt állította, hogy a leánynak viszonya van a legénnyel.

Ez annyira elkeserítette a leányt

hogy magához vette a nála beosztott katonai fegyverét, rá dőlt a csőre és zsineggel elrúgta a ravaszt. A golyó keresztül hatolt bal mellén, és a szoba falába fúródott. Az életveszélyesen megsérült leányt behozták Szabadkára a kórházba. Kihallgatásánál elmondta, hogy a pletyka elől menekült a halálba.

Állapota aggasztó. A beszélőképtelenséget elvesztette, azonkívül jobb karja és lába megbénult. Az öngyilkos fiatal leány már egyszer felvágta erőt a pletyka miatt, azonban megmentették az életnek.

Károly király gyermeknyaraltatása.

— A Bácskában 10.000, Szabadkán 1250 osztály és német gyermeket helyeznek el. —

Az a magyar nyelvű mozgalom, amely a szövetséges államok gyermekeinek, részben a kölesönösögen alapuló nyaraltatása érdekében megindult, tudvalevőleg Károly király legmagasabb védelme alatt áll.

Ebben az ügyben most a belügyminiszter megkereste Szabadka város törvényhatóságát is és a hatóságokat a nemes ügy támogatására hívta fel. Az országos mozgalom élén Vadnay Tibor dr. miniszteri tanácsos, kormánybiztos áll, aki a hatóságokkal közvetlenül is érintkezni fog.

Arról van ugyanis szó, hogy a Magyarországra küldendő 100 ezer osztrák és német gyermekből 10 ezret a Bácskában és ebből 1250 gyermeket Szabadkán fognak elhelyezni. A gyermekek szétosztását a megyében dr. Spitzer István vármegyei főorvos, míg a vármegye törvényhatósági városában dr. Reisz Elek, a szabadkai állami gyermekmenhely új igazgató főorvosa intézi.

És hogy ezt a királyi védelme alatt álló emberbaráti kölesőségét náunk is jobb ügyhöz méltó megértéssel fogadják, dr. Reisz Elek igazgató-főorvos a szabadkai tanári kart, a tanítókat, tenitőket és óvónőket tegnap értekezletre hívta össze, amelyen támogatásukat kérte, majd ismertette a gyermeknyaraltatásnak a célját, a módozatait, valamint megbeszélések folytak arról, miként állítsák erőiket a nemes cél szolgálataiba.

Az értekezlet tegnap délután 5 órakor folyt le, a városháza tanácstermében. A hatóság részéről jelen volt dr. Barta Antal tiszti főorvos és Meznerics Ferenc felügyelő igazgató.

Dr. Barta Antal főorvos bevezető szavai után dr. Reisz Elek igazgató főorvos emberbaráti szívre való buzgalommal ismertette a gyermeknyaraltatásnak a célját és annak módozatait. Az értekezletből — főbb vonásokban — az alábbiakat közöljük:

Az osztrák és német gyermekek, tekintettel a közlelmelési viszonyokra, augusztus hó 1-én érkeznek meg. A 12 éven aluli, nyaraltatásra szoruló, de egyébként egészséges gyermekek 30-as csoportokban egy-egy felügyelővel lesznek ellátva. Az elosztás a szerint fog történni, amint azt a nyaraltatást vállaló családok kívánják, illetve ahány gyermeket nyaraltatásra elfogadnak. Olyan családok, azonban, ahol senki sem beszél németül, legalább két gyermeket kell elfogadni, mert tekintettel kell lenni a gyermekek szellemi életére is.

A gyermekek után személyenként heti 10 koronát fizetnek, tehát itt tulajdonképpen csak emberbaráti köleseségről lehet szó. De hogy a nyaraltatást vállaló családoknak a gyermekek élelmelését megkönnyítsék, kormányrendelet fog megjelenni arról, hogy a gyermekek számára — az új termés terhére — rendes fejkvóta szerinti lisztadagot utaljanak ki. A nyaralási idő 6 hétre terjed.

Hogy ez az emberbaráti eseményt egyes családoknál milyen jó szolgálatot tehet, erre nézve Meznerics Ferenc a következőkre hívta fel a jelenlevők figyelmét:

A tisztán németül beszélő gyermekek, a nyaraltatást vállaló családok gyermekeire kitűnő hatással lehetnek abból a szempontból is, hogy azok gyermekei a német

nyelvet gyakorolhatják, és ebből a célból észmebből kiindulva tény az, hogy sok családnál szinte szükséglet a németgyerekek. És gondoljunk arra, hogy az eddig külföldön nyaralt magyar gyermekekre is milyen jó hatással volt a változás. És míg a bácskában osztrák és német gyerekek találunk vendégszerető családokra, jó ellátásra, addig az osztrák-tenyermelléken sápadt magyar gyermekek fognak pirosodni, erősödni.

Károly király gyermeknyaraltatása a Bácskában és különösen Szabadkán, hisszük — hogy ha áldozatok árán is — de a legsebb eredményt fogja elérni.

Liszt a szenesládában.

— 572 spulni cérna a kaftánba varrva. —

Herceg Windischgrätz Lajos, közlelmelési miniszter több jelentést kapott a galiciák budapesti üzérkedéseiről és ezért utasította a Közlelmelési Hivatal rendszeti osztályát, hogy vizsgálja át a gyanús galiciák lakásait. Dr. Dietz Károly rendőrkapitány a miniszteri rendelet alapján utasítást adott a Közlelmelési Hivatal tíz detektívjének, hogy keressék fel azokat az utcákat és azokat a lakásokat, amelyekben a csempészéssel és áruhalmozással foglalkozó galiciák laknak. A rendőri eljárásban hatvan rendőr segédkezett, öt felügyelő vezetőszéssel.

A razzianak elég szép eredménye volt, amely igazolta, hogy alapos volt az a gyanu, hogy a galiciák törvénytelen áruhalmozással és rejtegetéssel foglalkoznak. Ötvegy Herskovics Sándorné Rombach-utca 1. sz. lakásán 11 kilogramm hamisított paprikát találtak, Posner József galiciai házaló kaftánjában 572 spulni cérna volt bevarrva. (Ez még azt mondják, hogy a papok reverendijának a zsebjé nyel el minden!) Posner a kaftánjával s a beléjavarrt cérnákkal együtt bekisérték a VII. kerületi kapitányságra.

Trapp Jakab 27. gyalogezredbe li tizedes Dob-utca 10. számú lakásában 60 kilogramm zsirkészlet volt.

Pothores Pepi galiciai leány szobájában 60 kiló bab volt elrejtve. Brandsteter Iszák szekrényében és a esedélyben 200 kiló lisztet találtak elrejtve. Schelser Lotti galiciai menekültnél 110 kiló lisztet találtak, amely szennel volt letakarva.

A galiciák legtöbbször a szenesládában s a szekrényben őrzik az áruházi szánt lisztet.

A razzia eredménye: lefoglaltak 1189 kiló babot, 53 kiló kávét, 611 kiló cukrot, 330 kiló gabonát, 404 kiló zsirt, 379 kiló burgonyát, 70 kiló és 30 doboz Frank-kávét, 572 spulni cérnát, 60 kiló mákot, 114 kiló aszaltszilvát, 6 láda keszvet, 11 kiló keményítőt, 47 kiló szövetet, 32 kendőt, 3123 kiló lisztet, 11 kiló hamisított paprikát, 204 kiló diót, 100 kiló szappant, 10 máz rózsa sőt, 15 kiló gyertyát.

— Elrejtett gabona Ujvidéken. Ujvidék város területén a hónapok óta tartó rekvizitálást befejezték és ez meglepő eredménnyel járt. Nem kevesebb, mint 310 vaggon terményt rekvizitáltak.

Költözöknek a katonai kórházak.

A középiskolákat ismét átadják hivatásuknak.

Szabadka polgárságának régi vágya teljesül most azzal, hogy a középiskolákban elhelyezett katonai kórházakat elhelyezik és így az iskolákat ismét rendeltetésüknek adhatják át. Mint értesülünk, a Halasi-uti honvéd lábadozó osztály helyiségeit a napokban elfoglalják a Kakas-, Szt. György- és Rókusi iskolákban elhelyezett tartalékkórház osztályai számára. A gimnáziumban levő osztály a Kakasiskola épületébe, míg a felső kereskedelmi iskolában levő a Szent György-téri iskolába nyer elhelyezést. A zsidó iskolában elhelyezett kórházat pedig a Rókusi iskolába toszik át. Ezzel a rendkívül fontos és már égetően szükséges áthelyezéssel a középiskolák ismét rendeltetésüknek lesznek átadhatók. Az iskolaépületeket a költözés után alaposan kitaraktják és az új iskolaévben már ezekben fog a tanítás megkezdődni.

Fegyver gyermekkézben

Meglőtték pajtasai.

Számtalanszor történt már baleset, sőt szerencsétlenség abból, ha töltött fegyver került gyermekek kezébe. Egy kis vigyázatlanság s kész a szerencsétlenség, olyan eset történt tegnapelőtt.

Ifj. Paraczký Antal 12 éves fiú több más fiú társaságában löbört pisztollyal játszadozott. A játéknak rövidesen rossz lett a vége. Egyik fiú babrálni kezdte a töltött fegyvert. A pisztoly elsült és Paraczkýt találta el. Eleinte nem látszott a sebesülés súlyosnak és a fiút hazavitték a lakására. Állapota azonban annyira rosszabbodott, hogy ki kellett vinni a kórházba.

A zöldségről és a magokról.

Ki mer panaszkodni a termelőre?

Bácskossuthfalváról a következő levelet kaptuk egy olvasónktól: A legutóbbi tavaszi eszésekkel kapcsolatosan arról beszéltek, hogy az idén bő zöldség- és főzélékféle termés lesz, mégis mindent drágán árúsítanak a termelők. Akik így panaszkodnak, azok még bizonyára nem veteményeztek. Mert aki a mai méregdrága magot veszi, az nemcsak pénzét dobja ki, hanem annak is ki van téve, hogy a magok nem kelnek ki és így egész munkája kárba vész. A magkereskedők a busás haszon mellett csiraképtelen magokat árúsítanak és ezzel nemcsak egyes gazdáknak, hanem az egész országnak óriási károkat okoznak.

Olvasónk a közlélemzési miniszter figyelmébe ajánlja a magkereskedők lelketlen üzletét, mert ilyen állapotok mellett nem lehet kívánni és nem is lehet produkálni olcsó termést. Kérdi, mi az oka annak, hogy a vetőmag oly hihetetlenül drága, 1 csomagban alig pár szem husz fillérbe kerül és fele annak is csiraképtelen. Ha

már a vetőmagot ilyen drága áron árúsítják és ily rossz minőségben, lehet e várni, hogy a termelők nehéz munka mellett még olcsón is árúsítsák terményüket?

Azokat a terményeket, amelyeket a paraszt termel, mind alacsony áron maximálták; de az iparcikkek árával eddig senkisé nem törődött. A falusi nép petróleumot, gyertyát, ecetet, sőt, olajat, cérnát egyáltalán nem tud beszerezni és ha kap is, ezért óriási árat kell fizetnie. Ezzel szemben nem tudom, sirjak-e, vagy nevessek azon, hogy pl. a sóska árát métermázsánként 30 korona árban maximálták.

Ajánlom, hogy azok az urak, akik a sóska árát maximálták, tegyenek egy kísérletet a természetével és ha a mai bérleti áron és munkaviszonyok mellett ebben megtalálják számításukat, úgy én kötelezem magamat, hogy kizárólag sóskát fogok természetni.

NAPI HIREK.

— Latinovits Endre — c. miniszteri osztálytanácsos. A hivatalos lap mai száma érdekes kitüntetés hírével hozza. A király borsódi és kutyamári Latinovits Endre miniszteri titkárnak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegű díjmentesen adományozta.

— A választók névjegyzéke. Az országgyűlési képviselőválasztók 1919 évre szóló ideiglenes névjegyzéke, valamint a kihagyottak névjegyzéke f. évi május hó 16-tól június hó 14-ig bezárólag naponta reggel 8 órától déli 12 óráig a polgármesteri hivatalban közszemlére lesz kitéve, amely idő alatt azt bárki megtekintheti. Az ideiglenes névjegyzék ellen saját személyét illetőleg mindenki felszólalhat, ezenkívül annak, ki az ideiglenes névjegyzékbe fel van véve jogában áll abban a választói kerületben, amelynek választójaként felvételét, a névjegyzékbe történt minden felvétel vagy kihagyás miatt felszólalni. A felszólalás a központi választmányhoz intézendő és f. év május hó 16-tól május hó 30-ig bezárólag a polgármesteri hivatalban hivatalos órák alatt írásban nyújtandó be.

— A szabadkai lakáshivatal vezetője. Biró Károly dr. polgármester a szabadkai lakáshivatal vezetésével és a lakásügyek elintézésével Kiss József dr. városi főügyészt bízta meg. Lakásügyekben ezentúl tehát Kiss főügyészhez kell fordulni (városi székház I. emelet, a polgármesteri hivatal mellett), aki ezekben az ügyekben a szükséges felvilágosításokat meg fogja adni és intézkedni fog.

— Öngyilkos bácskai grófnő. Bécsben a Ringstrasse egy vendéglátójában a harmadik emelet egy ablakából a világlátóudvarra ugrott Weigl Ferencné Bathlen Jozsefina grófnő, aki több mint fél év óta lakott ebben a szállodában. Az életunt asszonyról a bejelentési lapból annyit lehet tudni, hogy Bécsben született 1855-ben. A további nyomozás során megállapították, hogy az öngyilkos grófnő gróf Bathlen István és gróf Mikes Arminné atyjának testvére volt. Háromszor ment férjhez. Első ízben báró Lo-Presti Árpáddhoz. Szükségs anyagi viszonyok között

élt, magyarországi rokonai támogatták, a vendéglátójában szegényes holmiján kívül csak adósságokat hagyott hátra és egy régen megbukott iparbank száz értéktelen részvényét.

— Dr. Dienes Valéria, Kosztolányi Dozsa, Karinty Frigyes és Odry Árpád Szabadkán. A magyar irodalmi és művészi világ e legkiválóbb képviselői május 12-én vasárnap a városi székház dísztermében a feministák által az analfabéta tanfolyam javára tartandó irodalmi délután keretében lépnek fel. Az előadás d. u. 5 órákor kezdődik. Jegyek 10, 7 és 5 koronáért Heumann papírkereskedésben és Neuhausz Bernát cégnél kapható.

— Az Eggenberger-cég bucsuja Szabadkától. Ma délelőtt hatalmas ládák tömkelege torlaszolta el a városi székház főbejárata előtt a járdát. A ládákban az Eggenberger cég képei kerültek, melyek a székház lépcsőházában voltak kiállítva. Mint értesülünk, a cégnek nem valami nagy eredménye volt a kiállítással, mit a szabadkai közönség nemtörődömségének tudhatunk be elsősorban. — Amikor Eggenberger-cég bucsuzik, reméljük hogy a város a jövőben tekintettel lesz arra, vajjon kinek adja át a díszes lépcsőházat melyet a cég egyáltalán nem érdemelt ki, mint olyan, mely a művészi képességgel pusztán kereskedik.

Szerdán és csütörtökön PRINCE MORIC kedvelt francia komikus felléptével

Ferjhez adom az anyósom szellemességtől sziporkázó vigjáték 2 felvonásban, ezenkívül

Dinorab a travenkorei királylány színpompás keleti történet 5 felvonásban India csodás világából a Lifka moziban

Kedeti d. u. fél 6 és este fél 9-kor Ünneppnap 3, fél 5, 6 és fél 9-kor.

— A szabadkai Esperanto-kör választmányi ülése. Mint már jelentettük, a szabadkai Esperanto-kör: Libereco Grupo Esperantista választmánya e héten — pénteken este fél 6 órákor választmányi ülést tart az egyesület titkári hivatalában (Rákóczi utca 20. szám alatt.) Az egyesület vezetősége ezúton kéri a tagokat minél nagyobb számban való megjelenésre.

— Legnagyobb elismerés a pótrekvirálásért Palkovics László Esztergom vármegye h. alispánja a napokban a következő táviratot kapta: „Öszinte örömmel tölt el Alispán urnak azon jelentése, hogy Esztergom vármegyére kivetett rekvirálási pótkontingensből nyolevan vagon gabonát önkéntes felajánlás útján biztosított. Mint alispán ur tudja, ezen tény folytán Esztergom vármegyében minden további rekvirálást, természetesen csak gabonarekvirálást érte, becsünetem. De nem állhatok meg ezen elhatározás mellett, hanem legnagyobb elismeréssel is kell szólnom alispán urnak és a vezetése alatt álló tisztikarnak fáradsá-

got nem ismerő kötelelességteljesítése felett, a vm. közönségének pedig köszönetemet kell nyilvánítani hazafias magatartásáért, melylyel lehetővé tette, hogy az alispán urnak az országos érdekeket megértő nemes intenciói érvényesülhessenek. Kérem, hogy elismerésemet a tisztí karnak és köszönetemet a vármegye közönségének tolmácsolni sziveskedjék. Gróf Jankovich kormánybiztos.”

— Kéveköti zsineg jegyzése. A szabadkai polgármesteri hivatal felhívja a gazdákat, hogy amennyiben kéveköti aratógépszeire van szükségük, ez iránti igényeiket 3 napon belül jelentsék be Gergely József jegyzőnél (polgármesteri hivatal), mert a később kezdők figyelmen kívül maradnak.

— Sztrájkolnak a kondások. Ma reggel Székesfehérvár gazdái hiába várták a kanászokat, hogy a sertéseket kihajtsák. — A kanászok munkabeszüntetésének az az oka, hogy 100 százalékos béremelést kértek. A városi gazdasági szakosztály pedig csak 50 százalékos fizetésemelést javasolt. Sági Lajos rendőrfőkapitány a gazdasági cselekvőtörvény értelmében, a polgármester felhívására, mivel felmondás nélkül hagyták el helyüket, a sztrájkolókat letartóztatta.

Szerkesztő: BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezett könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Feltelek szerkesztőnk telefonszáma: Pálcs 34.

KORZÓ MOZI

műsora.

Szerda—csütörtök—péntek

Max Landa

A legszenialisabb alakító művész, a „Névtelen” aszony híres főszereplőjének mesterfilmje

A hollók

Nagyszerű prof. Nick Fantom detektív sláger 4 felv. pótműsor ujdonság

Előadások: d. u. 6 este 1/2 9 kor vasár és ünneppnap 1/2 3 4, 6, 1/2, 9

Május 17-én este 8 órákor B. Sándor Erzsika kamaranékesű a budapesti Operaház világhírű művésznőjének dalestétye Diéndzl Oszkár zongora művésszel. Jegyek váltakozók.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hídak, ugyszintén szájpaddás nélküli fogak. Fogtűzés teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombások).

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 58.

Mozgó-fényképszínház.

Prof. Nick Fantom detektív legújabb kalandjának bemutatása **Élet Halál** harc a cirkusz artistával Csütört. az **Apollóban**.

Közgazdaság.

Szappanfőzés szappanszóda nélkül. Most, hogy oly nehéz tisztességes áron szódához jutni, nem lesz érdektelen megismerkedni egyik-másik olyan módszerrel, amellyel házilag alkalmas lugot készíthetünk. Nagyobb edénybe egy szakajtó-kosár tiszta fahamut teszünk s azután az edényt teleöntve, vízzel felforraljuk. Ha már felforrott, lemerjük egy másik edénybe a nyert lugot, ahol leülepedni hagyjuk, míg a lemerő lug leülepedett, azon edényt, melyben felforraltuk a hamut, ki-tisztítjuk a kifőzött hamutól és abban ismét egy kosár hamut teszünk el és annyi vizet öntünk csak rá, amit az feliszik. Most rámerjük a leülepedett lugot felforraljuk. A felforralás után ismét lemerjük, a lugot és éppen azon eljárást követjük, mint már fentebb leirtuk. Így erősítjük a lugot addig, míg oly erős lesz, hogy a benne megrászott ludtollat lemarja, úgy hogy csak a szára marad; ez harmadszori vagy negyedszori fahamu felfőzése szokott sikerülni. Ekkor a lugot leülepedni hagyjuk. Ezen lugalból mérünk azon edénybe, amelyben a szappant főzni akarjuk, annyszor 4 litert, ahány kiló zsiradékunk van és ugyanakkor annyszor 40 deka oltott meszet teszünk a kimért lugba, ahány kiló a zsiradék. Most ezt a lugot a beletett mésszel többszöri keverés közben felforraljuk. Midőn forni kezd, beletesszünk a zsiradékot és úgy főzzük tovább folytonos forrással. Egyórai forrás után hozzáteszünk annyszor 50 deka konyhasót, hány kiló a zsiradék és így kevergetve, még két óra hosszán főzzük, forraljuk, időnként hideg lugot öntögetün bele, hogy elfutását megakadályozzuk. Ezen háromórás főzés, forralás után reggelig a főzödényben hagyjuk nyugodtan kihűlni, amikor a szappant belőle kimereljük.

Torontál megyében,

vasút mellett fekvő lehető legjobb minőségű circa

1250 e. holdas BIRTOKRA

megfelelő gazdasági épületekkel, esetleg azonnali átvételre is, vevőt keresek.

Frey Gusztáv,
Nagybecskerek Nádor-u. 1.

Kiadó

Palicsón a legszebb helyen egy 3 szobából és mellékhelyiségekből álló magányos villa butorral.

Bővebb felvilágosítás d. ú. 1 és 2 óra között Molnár utca I. kör 479 sz. (Illés féle ház) alatt kapható.

Géptulajdonosok figyelmébe

Egy Vizsgálott Fűtő

és a gépkezelésben jártas józan ember ajánlkozik a nyári cséplésre szolid fizetéssel. Czim a kiadó-hivatalban.

**Ásvány kenő
Hengerolaj
gépszijpuhitó
Zsir
Szijviaszk.
KAPHATÓ**

Kertésznél nagytemplom háta-
mögött. Telefon 635. sz.

ELADÓ

170 Katasztrális holdszántó a **valkányi határban** vetéssel, fundus intructussal, a vasuti állomáshoz és órszágathoz 1 1/2 kilométerre. Közvetítő díjaztatik
Tenner János Valkány.

Eladó

Lenkei utcában egy kisebserű úriház ugyan ott egy kerékpár is. Bővebbet I. kör Dezső u 454 sz.

Új és használt

VASHORDÓKAT

vesz bármilyen mennyiségben

Mayrovits Imre
Budapest. VI. Aradi-u. 60.

Több Répaatvevőt

keresek ez őszidnyre jó díjazással megbízható egynek ajánlkozának az Ujverbaszi Cukorgyárhoz Ujverbasz 2.

"Ferravin" vasas china bor

Erszítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lobbadozóknak. Étvágyat gerjesztő ideggyógyító s vért javító gyógyszer. Szemtanál sorsitó hatás.

Szabadkán Kapható Deesy Jenő úr gyógyszerésznél. Jelenlegi ára fél literes üvegekbenként 8 K. — A "Ferravin" nevre tessék ügyelni.

Papirspárga

kilogrammonként

10 korona.

Klein Géza cégnél
Szabadka.

Bercsényi-u. 5.

PALICSON Kiadó

2 szoba butorozva
konyhával, kamrával,
esetleg téltre is.
Érdeklődni földmives
iskolában.

Eladó

jókarban levő
butor

I. kör Dezső utca 454. sz.

Veszünk a legmagasabb áron HASZNÁLT TANKÖNYVERET

regényeket, régi újságpapirt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papirból készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezrenként

Családi és tábori levelezésre 100 papir és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill. 20 fill. igen nagy választék, viszontelarusítók részére papírok, írószeresek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papírkereskedés
Szabadka Rudics-utca.
Telefon 604 sz.

Viszketekéséget, sőt, rüht

a leggyorsabban (mulasztja a Dr. LKSCH-féle eredeti törv. védett

**„Skaboforn
Barnaszir“**

Nincs szaga. Nem piszki. Mindig eredeti pecsét és dr. Fleischer-féle kérjük. Próbátó, mely 2:30 korona, nagy tégely 4 K., családi adag 11 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszerár I. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett)

Vételel a SKABOPORN védjegyre ügyeljék!

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:13*
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	6:14*
	8:29
Ujvidékről érk. délelőtt	7:48
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	8:26
	4:28
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:08
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:06
Óservedka—Gombosra érk.	éjjel 8:57
Óservedka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	1:05
Zentára ind.	4:38
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:28
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *-gal jelzettek vonatmenetek. Az éjjei idő: este 6 tól reggel 6-ig

Főzni tudó bejárónő azonnali belepésre kerestetik.

Nojesek Géza
fűszerkereskedőhöz
Bercsényi és Deák utca sarok.

Fő isztelenítő Papság fig. elmélet!
A körgő barm-láshoz szükséges
bármilyen anyakönyvek és bármilyen
cédulák a legrövidebb idő alatt a

**Szent Antal
nyomdában**

szerezhető be